

Kinderen als slachtoffer, getuige of dader van huiselijk geweld.

Aard en afhandeling van door de politie bij ZSM aangebrachte zaken van huiselijk geweld waarbij minderjarigen zijn betrokken (2021)

Vere van Koppen, Mieke Bruggeman, Rhianne Houston, Joke Harte
Politiekunde 115

Thema: 1.9 Toezicht en handhaving

Doelstelling

Dit onderzoek richt zich op de aard en omvang van meldingen van huiselijk geweld die binnenkomen bij ZSM, de werkwijze op ZSM en de afhandeling van de meldingen. Meer specifiek zal aandacht zijn voor meldingen waarbij minderjarigen als dader, slachtoffer of getuige van huiselijk geweld zijn betrokken. Het onderzoek betreft nadrukkelijk geen evaluatie van ZSM; in het onderzoek zal wel uiteen worden gezet wat de werkwijze is van de verschillende ketenpartners op ZSM en hoe zij samenwerken als een melding van huiselijk geweld binnenkomt.

Onderzoeksvragen:

Hoofdvraag:

Wat is de aard en omvang van meldingen van huiselijk geweld bij ZSM in het algemeen en meer specifiek waarbij minderjarigen betrokken zijn, hoe worden deze meldingen op ZSM behandeld en hoe worden ze door het OM afgehandeld?

Deelvragen:

- Wat is de werkwijze bij ZSM en welke rol hebben de verschillende ketenpartners hierin?
- Wat zijn de aard en omvang van huiselijk geweld bij ZSM in het algemeen en meer specifiek waarbij minderjarigen betrokken zijn?
- Hoe worden meldingen van huiselijk geweld die binnenkomen bij ZSM door het OM strafrechtelijk afgehandeld?
- Welke instanties worden ingeschakeld om hulp te bieden aan verdachten, slachtoffers en/of (minderjarige) getuigen?

Methoden van onderzoek

- Dossieronderzoek

Samenvatting

Jaarlijks worden tussen de 90.000 en 127.000 kinderen mishandeld, meestal door één van de (stief- of pleeg)ouders. Vaker nog zijn kinderen getuige van geweld tussen hun ouders. Internationaal onderzoek laat zien dat ervaringen in de kindertijd met huiselijk geweld langdurige en ernstige negatieve gevolgen hebben op het leven van deze kinderen en van hun naasten. Dagelijks komen meldingen van huiselijk geweld binnen bij de verschillende ZSM-locaties in Nederland. Binnen ZSM worden zaken van veelvoorkomende criminaliteit door verschillende partners (o.a. OM, politie, Veilig Thuis) besproken en streeft de officier van justitie ernaar binnen negen uur een besluit te nemen over het vervolg. Deze werkwijze heeft tot doel doelmatiger en effectiever op te treden tegen veelvoorkomende criminaliteit.

Hoewel huiselijk geweld en kindermishandeling alom wordt erkend als groot maatschappelijk probleem is nog veel onbekend over de precieze omvang en ernst. Wel is bekend dat de traditionele categorie van de man die zijn vrouwelijke (ex-)partner mishandelt de grootste groep vormt. Minder aandacht is er in onderzoek voor het feit dat kinderen hiervan vaak getuige zijn, waardoor zij indirect ook slachtoffer zijn van het huiselijk geweld. Bijna één op de tien scholieren zou ooit getuige zijn geweest van een fysieke confrontatie tussen hun ouders. Daarnaast laat internationaal onderzoek zien dat vier tot zestien procent van de

kinderen (in welvarende landen) zelf fysiek wordt mishandeld.

Bijna de helft van de minderjarige slachtoffers van huiselijk geweld is jonger dan vier jaar. In eerder onderzoek wordt de omvang van huiselijk geweld en kindermishandeling vaak gebaseerd op informantenstudies (leerkrachten, hulpverlening enz.) of zelfrapportage (onder oudere kinderen). Een groot aantal zaken van huiselijk geweld waarbij kinderen betrokken zijn, wordt aangemeld bij ZSM. Er is nog niet eerder onderzoek verricht naar de aard en omvang van deze zaken. Het doel van dit onderzoek is dan ook het in beeld brengen van de aard en omvang van meldingen van huiselijk geweld die binnenkomen bij ZSM, waarbij meer specifiek aandacht wordt besteed aan de rol van minderjarigen hebben bij deze incidenten. Tevens is de werkwijze op ZSM en de afhandeling van de meldingen in kaart gebracht. Dit betreft nadrukkelijk geen normatieve evaluatie van ZSM maar een reconstructie van de beoogde werkwijze. Hiertoe zijn op twee ZSM-locaties in Nederland medewerkers van de verschillende ketenpartners geïnterviewd over de gang van zaken bij ZSM voor zaken van huiselijk geweld en kindermishandeling, de rol en processen van de ketenpartner waar de respondent werkzaam is en de samenwerking met andere ketenpartners op ZSM.